

**GUÍA DE PROGRAMAS E SERVIZOS
DISPONIBLES PARA PERSOAS MAIORES
CON DEPENDENCIA**

FAGAL
FEDERACIÓN ALZHEIMER GALICIA

ÍNDICE

1. Situación de dependencia	3
1.1. Concepto.....	3
1.2. Graos de dependencia.....	3
1.3. Solicitude do recoñecemento da situación de dependencia	3
1.4. Revisión do grao de dependencia e da prestación recoñecida	4
1.5. Programa Individual de Atención	4
2. Servizos do sistema para a autonomía e atención á dependencia.....	5
2.1. Carteira de servizos comúns.....	5
2.2. Carteira de servizos específicos.....	7
2.3. Carteira de servizos de asistente persoal.....	7
3. Prestacións económicas do sistema para a autonomía e atención á dependencia	8
4. Outros servizos e recursos para a atención á dependencia	9
4.1. Programa de acollemento familiar de persoas con discapacidade e/ou dependencia ..	9
4.2. Programa de respiro familiar para persoas en situación de dependencia.....	10
4.3. Produtos de apoio (Prestacións ortoprotésicas do SERGAS)	11
4.4. Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal.....	12
4.5. Programa de axuda no fogar	13
4.6. Programa “Xantar na casa”	14
4.7. Teleasistencia	15
4.8. ViveLibre	15
4.9. Apoio á persoa coidadora.....	16
4.10. Atención telefónica a persoas coidadoras non profesionais	16
4.11. Axudas económicas anuais.....	17
5. Beneficios fiscais	18
5.1. Impostos Sobre a Renda das Persoas Físicas.....	18
6. Bibliografía	22

1. SITUACIÓN DE DEPENDENCIA¹

1.1. Concepto

É o estado de carácter permanente no que se encontran as persoas que, por razóns derivadas da idade, da enfermidade ou da discapacidade e ligadas á falta ou á perda de autonomía física, mental, intelectual ou sensorial, precisan a atención doutra ou doutras persoas ou axudas importantes para realizar as actividades básicas da vida diaria ou, no caso das persoas con discapacidade intelectual ou enfermidade mental, doutros apoios para a súa autonomía persoal.

Deben darse tres circunstancias para que unha persoa se encontre en situación de dependencia:

- A existencia dunha limitación (física, intelectual ou sensorial) que mingua determinadas capacidades da persoa.
- A incapacidade da persoa para realizar por si mesma as actividades da vida diaria.
- A necesidade de asistencia por parte dunha terceira persoa.

1.2. Graos de dependencia

Na valoración das persoas, establécense graos de dependencia en función da autonomía das persoas e a intensidade e tipo de axuda que necesita doutra persoa:

- Grao I. Dependencia moderada: cando a persoa necesita axuda para realizar varias actividades básicas da vida diaria, polo menos unha vez ao día, ou ten necesidades de apoio intermitente ou limitado para a súa autonomía funcional.
- Grao II. Dependencia severa: cando a persoa necesita axuda para realizar varias actividades básicas da vida diaria, dúas ou tres veces ao día, pero non require a presenza constante dunha persoa cuidadora ou ten necesidades de apoio extenso para a autonomía funcional.
- Grao III. Gran dependencia: cando a persoa necesita axuda para realizar varias actividades básicas da vida diaria varias veces ao día e, pola súa perda total de autonomía mental, intelectual, sensorial ou física, necesita a presenza indispensable e continua doutra persoa ou ten necesidades de apoio xeneralizado para a súa autonomía funcional.

1.3. Solicitude do recoñecemento da situación de dependencia

Os Equipos de Valoración da Dependencia serán os que valoren a capacidade da persoa para levar a cabo por si mesma as actividades básicas da vida diaria, así como a necesidade de apoio e supervisión para a súa realización por persoas con discapacidade intelectual ou con enfermidade mental.

---

¹ Lei 39/2006, de 14 de decembro, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia (BOE nº299 do 15/12/2006).

O procedemento do recoñecemento iniciarase por instancia da persoa que poida estar afectada por algún grao de dependencia ou quen desempeñe a súa representación.

O procedemento consta de dúas fases:

- 1ª fase: valoración integral da persoa solicitante e resolución que determinará o grao de dependencia, así como o seu carácter permanente ou revisable e os servizos e/ou prestacións económicas que lle poidan corresponder.
- 2ª fase: elaboración e resolución dun Programa individual de atención (PIA) no que se expresará, de entre os servizos e prestacións económicas previstas para o seu grao, aqueles máis adecuados ás necesidades da persoa en situación de dependencia e incorporará, se é o caso, os servizos que xa estea a gozar.

1.4. Revisión do grao de dependencia e da prestación recoñecida

O grao de dependencia será revisable, por instancia do interesado/a, dos seus representantes ou de oficio polas administracións públicas competentes, por algunha das seguintes causas:

- Melloría ou empeoramento da situación de dependencia.
- Erro de diagnóstico ou na aplicación do correspondente baremo.

As prestacións poderán ser modificadas ou extinguidas en función da situación persoal do beneficiario/a, cando se produza unha variación de calquera dos requisitos establecidos para o seu recoñecemento, ou por incumprimento das obrigas reguladas nesta lei.

1.5. Programa Individual de Atención

No marco do procedemento de recoñecemento da situación de dependencia e as prestacións correspondentes, os servizos sociais correspondentes do sistema público establecerán un programa individual de atención no que se determinarán as modalidades de intervención máis adecuadas as súas necesidades de entre os servizos e prestacións económicas previstos na resolución para o seu grao, coa participación, previa consulta e, no seu caso, elección entre as alternativas propostas por parte do beneficiario, e no seu caso, da súa familia ou entidades tutelares que lle representen.

A determinación da prestación económica por coidados na contorna familiar corresponderá á Administración competente, a proposta dos servizos sociais.

O programa individual de atención será revisado:

- A instancia do interesado e dos seus representantes legais.
- De oficio, na forma que determine e coa periodicidade que prevea a normativa das Comunidades Autónomas.
- Con motivo do cambio de residencia a outra Comunidade Autónoma.

2. SERVICIOS DO SISTEMA PARA A AUTONOMÍA E ATENCIÓN Á DEPENDENCIA (SAAD)²

A carteira de servizos sociais constitúe o instrumento mediante o cal se relacionan as modalidades e prestacións que integran o contido dos servizos previstos no catálogo regulado polo artigo 15 da Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia.

Establece tres carteiras diferentes: carteira de servizos comúns, de servizos específicos e de asistencia persoal.

2.1. Carteira de servizos comúns

Forman parte desta carteira os servizos de promoción da autonomía persoal e atención á dependencia, dirixidos a persoas cuxo diagnóstico non requira a asignación de servizos que, sendo da mesma natureza, estean incluídos en calquera das carteiras específicas.

- a) Prevención das situación de dependencia e promoción da autonomía persoal
- Finalidade

Previr a aparición ou o agravamento de enfermidades ou discapacidades e das súas secuelas, mediante o desenvolvemento coordinado, entre os servizos sociais e de saúde, de actuacións de promoción de condicións de vida saudables, programas específicos de carácter preventivo e de rehabilitación dirixidos ás persoas maiores e persoas con discapacidade e a quen se ve afectado por procesos de hospitalización complexos.

- Beneficiarios

Sen límites de idade

- b) Servizo de axuda no fogar
- Finalidade

Conxunto de actuacións levadas a cabo no domicilio das persoas en situación de dependencia co fin de atender as súas necesidades da vida diaria, prestadas por entidades ou empresas, acreditadas para esta función, e poderán ser os seguintes:

- Servizos relacionados coa atención persoal na realización das actividades da vida diaria.
- Servizos relacionados coa atención das necesidades domésticas ou do fogar: limpeza, lavado, cociña ou outros. Estes servizos só poderán prestarse conxuntamente cos sinalados no apartado anterior.

- Beneficiarios

Sen límites de idade

---

² Lei 39/2006, de 14 de decembro, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia (BOE nº299 do 15/12/2006).

c) Servizo de teleasistencia e xeolocalización

- Finalidade

Facilita asistencia ós beneficiarios mediante o uso de tecnoloxías da comunicación e da información, con apoio dos medios persoais necesarios, en resposta inmediata ante situacións de emerxencia, ou de inseguridade, soidade e illamento.

- Beneficiarios

Igual ou maior a 16 anos

d) Servizo de Centro de Día e de Noite

- Finalidade

Ofrece unha atención integral durante o período diúrno ou nocturno ás persoas en situación de dependencia, co obxectivo de mellorar ou manter o mellor nivel posible de autonomía persoal e apoiar ás familias ou cuidadores. En particular, cubre desde un enfoque biopsicosocial, as necesidades de asesoramento, prevención, rehabilitación, orientación para a promoción da autonomía, habilitación ou atención asistencial e persoal. A tipoloxía de centros incluirá Centros de día para menores de 65 anos, Centros de Día para maiores, Centros de Día de atención especializada pola especificidade dos cuidados que ofrecen e Centros de Noite, que se adecuarán ás peculiaridades e idades das persoas en situación de dependencia.

- Beneficiarios

Igual ou maior a 16 anos

e) Servizo de Atención residencial

- Finalidade

Ofrece desde un enfoque biopsicosocial, servizos continuados de carácter persoal e sanitario. Este servizo prestarase nos centros residenciais habilitados ao efecto segundo o tipo de dependencia, grao da mesma e intensidade dos cuidados que precise a persoa. A prestación desde servizo pode ter carácter permanente, cando o centro residencial se converta na residencia habitual da persoa, ou temporal, cando se atendan estancias temporais de convalecencia ou durante vacacións, fins de semana e enfermidades ou periodos de descanso dos cuidadores non profesionais. Este servizo será prestado polas Administracións Públicas en centros propios ou concertados.

- Beneficiarios

Igual ou maior a 16 anos

2.2. Carteira de servizos específicos

Forman parte desta carteira todos aqueles servizos dirixidos a persoas dependentes que, tendo idade igual ou superior a 16 anos, teñan diagnosticada algunha das seguintes limitacións: **alzhéimer**, discapacidade física, parálise cerebral, dano cerebral, discapacidade intelectual, trastorno de espectro autista ou enfermidade mental.

Servizos específicos para persoas dependentes con alzhéimer	De prevención das situación de dependencia e promoción da autonomía persoal.
	De axuda no fogar.
	De atención diúrna, coas modalidades: básica e terapéutica.
	De atención nocturna.
	De atención residencial, coas modalidades: básica e terapéutica.

2.3. Carteira de servizos de asistente persoal

- Concepto

Servizo facilitado a través da concesión dunha prestación que ten como finalidade a promoción da autonomía persoal, que permite a independencia e toma de decisión ás persoas en situación de dependencia sendo os axentes principais da xestión da libranza.

- Obxectivo

Contribuír á contratación dun/dunha asistente persoal, durante un número de horas, que facilite á persoa beneficiaria o acceso á educación e ó traballo, así como unha vida máis autónoma no exercicio das actividades básicas da vida diaria, participando na comunidade (educativa, económica, cultural, lecer ...)

- Requisitos

- Ter recoñecida a valoración da situación de dependencia en:
  - Grao III
  - Grao II
  - Grao I
- Ter o recurso de libranza de asistencia persoal, recoñecido no Plan Individualizado de Atención (PIA).

- Modalidades

- Contratación subscrita cun/cunha asistente persoal
- Contratación subscrita cunha empresa intermediadora prestadora de servizos.

3. PRESTACIÓNS ECONÓMICAS DO SISTEMA PARA A AUTONOMÍA E ATENCIÓN Á DEPENDENCIA (SAAD)³

Destinadas á promoción da autonomía persoal e a atender as necesidades das persoas con dificultades para a realización das actividades básicas da vida diaria.

- **Prestación económica vinculada ó servizo** que será recoñecida unicamente cando non sexa posible o acceso a un dos servizos públicos ou concertados de atención e coidado, que terán carácter prioritario, e estará en todo caso vinculada á adquisición dun servizo.
- **Prestación económica para coidados no ámbito familiar e apoio a coidadores/as non profesionais:** recibirá unha prestación económica para ser atendido por coidadores/as non profesionais, sempre que se dean condicións axeitadas de convivencia e de habitabilidade da vivenda.
- **Prestación económica de asistencia persoal:** o seu obxectivo é contribuir á contratación dun/dunha asistente persoal, durante un número de horas, que lle facilite a persoa beneficiaria o acceso á educación e ó traballo, así como a unha vida máis autónoma no exercicio das actividades básicas da vida diaria (ABVB).

---

³ Lei 39/2006, de 14 de decembro, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia (BOE nº299 do 15/12/2006).

4. OUTROS SERVIZOS E RECURSOS PARA A ATENCIÓN Á DEPENDENCIA

4.1. Programa de acollemento familiar de persoas con discapacidade e/ou dependencia^{4 5}

- Concepto

Axudas económicas para persoas con discapacidade que desexen integrarse no programa de Acollemento Familiar.

A finalidade deste programa é procurar o mantemento da persoa con discapacidade no seu medio social habitual facilitando así a súa integración e evitando o internamento en institucións cando este non sexa axeitado ou desexado.

- Requisitos dos solicitantes
- Ser español/a ou cidadán/a dalgún dos estados membros da Unión Europea, estar empadroadado/a e ter residencia efectiva en calquera dos concellos da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Non ter relación de parentesco en liña recta en ningún grao ou en liña colateral por consanguinidade ata o terceiro grao con ningún membro da familia acolledora.
- No caso de que o acollido/a sexa unha persoa dependente, poderá formalizarse o acollemento en liña recta por afinidade, salvo que na unidade de acollida existan outros familiares do acollido en liña recta consanguínea que sexan maiores de idade e estean obrigados legalmente a prestarlles alimentos.
- Ser maior de idade.
- Ter un grao de discapacidade recoñecido igual ou superior ó 65%.
- Requisitos da familiar acolledora
- Ser español/a ou cidadán/a dalgún dos estados membros da Unión Europea, e estar empadroadado/a e ter residencia efectiva en calquera dos concellos da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Que polo menos un dos acolledores sexa maior de idade e non supere os 65 anos no momento de formular a solicitude, goce de boa saúde e non padeza de limitacións físicas ou mentais que lle impidan atender as tarefas domésticas normais.
- Ausencia de ánimo de lucro no que respecta ó programa de acollemento
- Cada familia non poderá acoller a máis de dous beneficiarios.
- Non poderá existir con anterioridade ó acollemento testamento ou transmisións de bens ou dereitos a título gratuito feitos ó seu favor por parte da persoa acollida.
- Non ter a condición de titor/a legal da persoa acollida.
- Requisitos da vivenda

⁴ Decreto 318/2003, do 26 de xuño, polo que se regula o programa de acollemento familiar para persoas maiores e persoas con discapacidade.(DOG nº 145 do 29/07/03) Orde do 8 de xaneiro do 2004 pola que se convocan axudas económicas para o acollemento familiar de persoas maiores e persoas con discapacidade.(DOG nº 15 do 23/01/04).

⁵ Orde do 8 de xaneiro do 2004 pola que se convocan axudas económicas para o acollemento familiar de persoas maiores e persoas con discapacidade.(DOG nº 15 do 23/01/04).

O acollemento poderá levarse a cabo tanto na vivenda do/a acolledor/a como na do acollido/a. En ambos os dous casos acolledor/a e acollido/a deberán convivir na mesma vivenda, que deberá:

- Ter fácil acceso.
- Estar dotada de suficientes condicións hixiénicas e de salubridade, auga corrente, luz eléctrica e cuarto de baño.
- Carecer de barreiras que impidan o acceso e normal desenvolvemento da vida diaria da persoa acollida de acordo coas súas características persoais.
- Contía

	Na vivenda do/a acolledor/a	Na vivenda do/a acollido/a (40% menos)
Grao de discapacidade igual ou superior ó 65% que non lles impidan realizar as actividades de vida diaria	421 €/mes	252,60 €/mes
Grao de discapacidade igual ou superior ó 75% con necesidade de axuda de 3ª persoa	700 €/mes	420 €/mes

A contía máxima mensual subvencionable será a diferenza resultante entre os importes máximos establecidos e a achega da persoa beneficiaria (60% dos seus ingresos mensuais líquidos, excluídas as pagas extraordinarias das pensións).

- Transición ao sistema de promoción da autonomía persoal e atención á dependencia:

Para aquelas persoas recoñecidas en situación de dependencia que estean dentro do calendario de implantación do sistema, que sexan beneficiarias do programa de acollemento familiar, procederase á xestión do expediente para a concesión dun servizo ou prestación do catálogo, e se é o caso, procederase a baixa no programa de acollemento familiar.

Non obstante, se o outorgamento do cheque-libranza lle prexudica economicamente ao usuario, antes da resolución do PIA, poderá optar por permanecer no programa de acollemento familiar ata a súa baixa definitiva (todas as solicitudes novas seguirán a vía anteriormente exposta).

4.2. Programa de respiro familiar para persoas en situación de dependencia⁶

- Beneficiarios

Poderán participar nesta modalidade, con carácter xeral, aquelas persoas maiores de 16 anos que teñan recoñecido un grao de dependencia III e II ou aqueloutras persoas, que non reunindo o requisito anterior, requiran da atención dun coidador, segundo se acredite no informe médico e social, e que ademais reúnan as seguintes condicións:

- Ter residencia efectiva na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Non estar afectado por enfermidade en estado agudo nin se atopen en fase terminal.

⁶ Circular interna nº 02/2013 da Secretaría Xeral de Política Social.

- Non estar afectado por enfermidade infecto-contaxiosa activa, trastornos mentais ou condutuais graves e non compensados que poidan alterar a normal convivencia.
- Efectuar a oportuna solicitude e pagamento do prezo estipulado, agás no caso de prazas gratuítas.

4.3. Produtos de apoio (Prestacións ortoprotésicas do SERGAS)⁷

- Concepto

A prestación ortoprotésica consiste no uso do produtos sanitarios implantables ou non, que teñen como finalidade substituír total ou parcialmente unha estrutura corporal, ou ben modificar, corrixir ou facilitar a súa función. Inclúe as seguintes prestacións:

- Próteses quirúrxicas fixas e a súa oportuna renovación.
- Próteses ortopédicas permanentes ou temporais (próteses externas) e a súa oportuna renovación.
- Vehículos para persoas con discapacidade para as que o seu tipo de discapacidade o aconselle.

- Beneficios

- Reintegro total ou parcial dos gastos de adquisición de material.
- Renovación da prestación, se procede.
- Liberdade de elección do establecemento dispensador da prótese prescrita, segundo os criterios de planificación establecidos polo SERGAS.
- Posibilidade de acudir á Inspección Sanitaria no caso de desconformidade coa prestación.

- Procedemento

Esta prestación será facilitada polos servizos de saúde ou dará lugar a axudas económicas, nos casos e de acordo cas normas que regulamentariamente fixen as administracións sanitarias competentes.

A prescrición será realizada polos facultativos especialistas e/ou polos médicos de atención primaria na materia correspondente á clínica que xustifique a prescrición e axustarase ó establecido no catálogo autorizado pola Administración sanitaria, e a súa prestación seguirá o procedemento regulado tamén pola Administración sanitaria.

---

⁷ Orde do 28 de maio de 2013 pola que se regula a prestación ortoprotésica na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG nº 104 do 03/06/2013).

4.4. Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal⁸

- Concepto

É un servizo para persoas con discapacidade e/ou persoas en situación de dependencia (SGAMP) que teñan recoñecida a imposibilidade de utilización de transporte público colectivo motivada pola súa situación de discapacidade ou dependencia, coa finalidade de:

- Poñer á disposición das persoas con discapacidade e/ou persoas en situación de dependencia, que teñan recoñecida a imposibilidade de utilizar o transporte público colectivo, un transporte axeitado para facilitarlles a súa mobilidade.
- Favorecer o acceso, en condicións de igualdade efectiva, ás persoas con discapacidade e/ou ás persoas en situación de dependencia aos servizos e recursos que faciliten a promoción da súa autonomía persoal así como a súa participación no contorno habitual.

Ten a consideración de servizo de transporte adaptado programado e non urxente para a prestación de servizos puntuais.

- Requisitos

Poderán ser usuarios/as do servizo as persoas residentes en Galicia que cumpran os seguintes requisitos:

- Ter recoñecida a imposibilidade de utilización de transporte público colectivo, motivada pola súa situación de dependencia ou discapacidade.
- Ter recoñecida a situación de dependencia en calquera dos seus graos conforme a normativa que sexa de aplicación ou ter recoñecido, conforme a normativa aplicable, un grao de discapacidade igual ou superior ao 75 %.

Excepcionalmente poderán obter a condición de persoa usuaria aquelas persoas que teñan un grao de discapacidade igual ou superior ao 33 % e inferior ao 75 %, sempre que se acredite a concorrencia de circunstancias que aconsellen o uso de transporte adaptado e así conste no informe social unificado.

O acceso ás prestacións do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal estará condicionado a que as necesidades de transporte non poidan ser cubertas de xeito satisfactorio polo medios convencionais de transporte público de uso xeral, unha vez que se incorporen a estes os sistemas de adaptación precisos.

Ás persoas que, con anterioridade á entrada en vigor deste decreto, teñan recoñecida a condición de usuarios, non lles serán de aplicación os anteriores requisitos

---

⁸ Decreto 99/2014 do 24 de xullo, polo que se regula o Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal para persoas con discapacidade e/ou persoas en situación de dependencia (DOG nº 149 do 7/08/2014).

4.5. Programa de axuda no fogar⁹

- Concepto

O servizo de axuda no fogar ten por obxecto prestar un conxunto de atencións ás persoas no seu domicilio, desde unha perspectiva integral e normalizadora, naquelas situacións nas que teñan limitada a súa autonomía persoal ou nos casos de desestructuración familiar.

Son obxectivos do SAF:

- Mellorar a calidade de vida das persoas usuarias.
- Posibilitar a permanencia das persoas no seu contorno de convivencia habitual.
- Favorecer e potenciar a autonomía persoal no propio domicilio.
- Manter, mellorar e recuperar as redes de relación familiar e social.
- Previr situacións de dependencia ou exclusión social.
- Retardar ou evitar a institucionalización.
- Reforzar a solidariedade e potenciar o voluntariado social.

- Persoas destinatarias

- O servizo de axuda no fogar estará aberto a todas as persoas ou unidades de convivencia para as que, de acordo coa valoración técnica correspondente, supoña un recurso idóneo de atención. De xeito particular, o servizo atenderá a persoas maiores con déficits de autonomía e a persoas con discapacidade especialmente cando carezan de apoio persoal no seu contorno inmediato, así como a fogares con menores nos que se observe necesidade dunha intervención de carácter socieducativo. Tamén poderá dar unha resposta preventiva e socializadora a diversas situacións de familias en risco de exclusión social.
- En todo caso, darase prioridade no acceso ó servizo ás persoas que teñan un dereito recoñecido de atención dentro do sistema de autonomía e atención á dependencia (SAAD).

- Contido do servizo

De conformidade coa valoración técnica realizada polos servizos sociais que en cada caso correspondan, no marco do servizo de axuda no fogar poderán prestarse os seguintes tipos de atención:

- Atención de carácter básico:

- Atencións de carácter persoal na realización das actividades básicas da vida diaria e doutras.
- Atención das necesidades de carácter doméstico e da vivenda.
- Atencións de carácter psicosocial e educativo: intervencións técnico-profesionais formativas e de apoio ó desenvolvemento das capacidades persoais, a afectividade, a convivencia

- Atencións de carácter complementario:

---

⁹ Orde do 22 de xaneiro de 2009, pola que se regula o servizo de axuda no fogar (DOG nº 22 do 2/02/2009).

- Actividades de acompañamento, socialización, e desenvolvemento de hábitos saudables.
  - Prestación de atención a distancia mediante dispositivos de teleseguimento, teleasistencia e similares.
  - Adaptacións funcionais do fogar.
  - Servizo de podoloxía.
  - Servizo de fisioterapia.
  - Terapia ocupacional
- Atencións excluídas do servizo:

En ningún caso poderán formar parte das actuacións desenvolvidas polo servizo:

- A realización de actividades domésticas que non fosen incluídas no proxecto de intervención e no acordo do servizo, recollido no artigo 12 da orde do 22 de xaneiro de 2009.
- Actuacións que, polo seu carácter sanitario, deban en todo caso ser realizadas por persoal facultativo.

4.6. Programa “Xantar na casa”¹⁰

- Concepto

Servizo de comida a domicilio que pretende facilitar e garantir unha alimentación equilibrada e de calidade adaptada ás necesidades das persoas maiores e/ou en estado de dependencia, que non poden valerse por si mesmas para cubrir as súas necesidades básicas relacionadas coa compra ou elaboración de menús.

Os xantares entregaranse ós beneficiarios nun único día á semana, no seu domicilio en sete bandexas diferentes co xantar para cada día da semana durante o período en que se atopen de alta no servizo.

- Persoas destinatarias
- Empadroados e residentes no Concello
  - Persoas maiores de 60 anos, que teñan limitada a súa capacidade de autonomía persoal, e sen rede de apoio que puidera suplir tal situación.
  - Persoas menores de 60 anos en situación de exclusión social, tecnicamente avaliada polos servizos sociais do Concello.
  - Persoas en estado de dependencia, que carezan de apoio familiar, e requiren de axuda para a preparación de alimentos.
- Lugar e prazo de presentación
- Lugar: Servizos Sociais do Concello de referencia.
  - Prazo: todo o ano.

¹⁰ Organismo de referencia: Consellería de Política Social (<https://politicassocial.xunta.gal/web/portal/xantar-na-casa>).

- Consultar concellos adheridos:

http://www.igualdadebenestar.org/interior.php?txt=arbore_web23&lg=gal

4.7. Teleasistencia¹¹

- Concepto

Servizo de atención telefónica ininterrompida cun equipamento de comunicacións e informática específicos. O sistema consta dunha unidade de alarma que leva a persoa, un terminal telefónico e unha central informatizada, receptora de chamadas situada no Centro de Atención. Permite ás persoas usuarias ante calquera situación de emerxencia e con tan só premer un botón, comunicarse coa central, e ser atendida por persoal especializado, para dar resposta á crise presentada. E requisito imprescindible para poder ser usuario dispoñer de liña telefónica.

- Acceso ao servizo

Deberase acreditar o recoñecemento da situación de dependencia, conforme ao calendario previsto. Cando unha persoa estea interesada en acceder a este servizo terá que formulalo na solicitude de recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema e sinalar como expectativa o servizo de teleasistencia, ademais de acompañar a documentación preceptiva establecida no artigo 21 do citado decreto. No suposto de que unha vez valorada a persoa solicitante, non acadara un grao e nivel de dependencia implantado segundo o calendario establecido na disposición final primeira da Lei 39/2006, do 14 de decembro, a solicitude do servizo de teleasistencia será derivada de oficio e tramitarase polo procedemento de libre concorrencia que se determine ao efecto.

- Servizos incluídos

Servizo de “Xestión de alarmas e axenda”: este servizo pretende proporcionar unha resposta rápida que permita, a través das TIC establecer unha comunicación entre o/a usuario/a e o centro de atención, que será atendido por persoal cualificado, para actuar de xeito adecuado ante situacións de emerxencia, inseguridade, soidade e illamento, durante as 24 horas do día , os 365 días do ano. Complementarase cun servizo de axenda-recordatorio de determinadas tarefas: control de tratamentos crónicos e consultas médicas e sociais.

4.8. ViveLibre¹²

- Concepto

Trátase dunha aplicación para smartphone que ofrece solucións tecnolóxicas ás persoas con necesidades especiais, para que poidan mellorar a súa calidade de vida e da súa familia.

---

¹¹ Orde do 2 de xaneiro de 2012, pola que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema para a autonomía persoal e a atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa Individual e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 9, do 13 /01/2012).

¹² <https://vivelibre.es/>

É un servizo especialmente deseñado para favorecer a autonomía persoal das persoas con necesidade de apoio: persoas con discapacidade, persoas en situación de dependencia ou enfermos crónicos.

Este servizo é prestado mediante unha aplicación nun smartphone que consegue conectar ás persoas que o/a usuario/a escolla coa Unidade de Apoio Permanente en tempo real. Esta unidade está composta por un equipo de profesionais expertos en atención psicosocial con dispoñibilidade tódolos días do ano, as 24 horas do día. Desta forma, todos estarán informados ó instante de calquera incidencia ou necesidade do/a usuario/a.

Ofrece, entre outros, servizos de xeolocalización, alarmas personalizadas e atención permanente.

Tamén é posible establecer zonas de seguridade e zonas prohibidas que permiten anticiparse a unha situación na que o/a usuario/a podería terse desorientado ou perdido, xerando automaticamente unha alerta. Desta forma os profesionais de Vive Libre poden actuar de inmediato

- Máis información:

<http://vivelibre.es/>

Teléfono: 900202030

4.9. Apoio á persoa cuidadora¹³

A través da posta en marcha por parte da Federación Alzheimer Galicia e das súas asociacións federadas, do programa “Xuntos nos cuidados”, que ten por obxecto o desenvolvemento de actividades que conleva o servizo orientado á formación e apoio das persoas cuidadoras de persoas en situación de dependencia afectadas polo alzhéimer e outras demencias:

- Cursos de formación para cuidadores non profesionais de persoas con dependencia enfermas de alzhéimer e outras demencias.
- Obradoiros de aplicación dos cuidados no domicilio.
- Creación e dinamización de grupos de autoapoyo de persoas cuidadoras de persoas en situación de dependencia enfermas de alzhéimer e outras demencias.
- Creación de servizos de apoio, sensibilización e formación no área rural de Galicia.
- Desenvolvemento de materiais de formación

4.10. Atención telefónica a persoas cuidadoras non profesionais¹⁴

Apoio continuo de atención telefónica aos cuidadores e cuidadoras non profesionais de persoas en situación de dependencia a través do teléfono 902 400 116 que ten como obxectivo prestar:

¹³ Organismo de referencia: Federación Alzheimer Galicia (www.fagal.org)

¹⁴ Organismos de referencia: Consellería de Política Social e Consellería de Sanidade

- Información e solucións ás situacións sanitarias non urxentes.
- Información sobre cuidados asistenciais.
- Información sobre as características das probas médicas.
- Información sobre prevención e hábitos saudables.
- Información sobre centros e servizos sanitarios.
- Apoio psicolóxico.

4.11. Axudas económicas anuais¹⁵

Existen axudas económicas convocadas anualmente, ás que teñen acceso aquelas persoas recoñecidas en situación de dependencia, para:

- Adquisición e reparación das axudas técnicas para a autonomía persoal e dos produtos de apoio.
- Eliminación das barreiras arquitectónicas e adaptación funcional.

4.12. Atención e asesoramento

Xefaturas territoriais da Consellería de Política Social

- A Coruña: 881.881.513
- Lugo: 982.889.157
- Ourense: 988.386.785
- Pontevedra: 986.817.805

Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade.: 900.333.666

---

¹⁵ Orde do 30 de marzo de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de axudas individuais destinadas á adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal, así como á adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal, a persoas con discapacidade (DOG nº 71 do 11/04/2017)

5. BENEFICIOS FISCAIS

5.1. Impostos Sobre a Renda das Persoas Físicas¹⁶

- Concepto

É un tributo de carácter persoal e directo que grava as rendas obtidas polas persoas físicas, tanto os rendementos de traballo, as ganancias e perdas patrimoniais e as imputacións de renda establecidas por lei, os rendementos das actividades económicas, e os rendementos do capital, tendo en conta as súas circunstancias persoais e familiares, onde se inclúen as súas discapacidadeas ou das persoas do seu contorno familiar, fillos/as a cargo, etc.

É un imposto que está cedido parcialmente ás Comunidades Autónomas, de xeito que se diferencian cotas autonómicas e estatais.

- Acreditación do grao

Aos efectos do IRPF terán a consideración de persoa con discapacidade aquelas persoas cun grao de discapacidade recoñecido igual ou superior ao 33%. O grao de discapacidade acreditarase mediante o certificado ou resolución expedido polos Equipos de valoración e orientación (EVO) dependentes das xefaturas territoriais da Consellería de Traballo e Benestar ou órgano competente das Comunidades Autónomas.

Así mesmo, considerarase acreditado un grao de discapacidade igual ou superior ao 33% no caso de persoas pensionistas da Seguridade Social que teñan recoñecida unha pensión de incapacidade permanente total, absoluta ou gran invalidez e no caso de persoas pensionistas de clases pasivas que teñan recoñecida unha pensión de xubilación ou retiro por incapacidade permanente para o servizo ou inutilidade.

- Acreditación da necesidade de axuda de terceira persoa ou existencia de dificultades de mobilidade.

Aos efectos da redución por rendementos do traballo obtidos por persoas con discapacidade, as persoas traballadoras activas deberán acreditar a necesidade de axuda de terceiras persoas para desprazarse ao seu lugar de traballo ou para desempeñalo, ou a mobilidade reducida para utilizar medios de transporte colectivo, mediante o certificado do grao de discapacidade emitido polos órganos competentes nas Comunidades Autónomas, baseándose no ditame dos EVOS

- Rendos que non tributan
  - Prestacións extraordinarias por actos de terrorismo
  - Axudas percibidas por persoas afectadas polo virus da inmunodeficiencia humana.
  - Prestacións económicas recoñecidas pola Seguridade Social: Incapacidade Permanente Absoluta ou Gran Invalidez; Prestacións familiares e pensións a favor de netas/os e irmás/ns con incapacidade para todo traballo, dos distintos réximes ou mutualidades (consultar)

¹⁶ Lei 35/2006, de 28 de novembro do Imposto da renda de persoas físicas. Unidade de referencia: Axencia Tributaria www.aeat.es

- Prestacións familiares, e as pensións e haberes pasivos de orfandade e a favor de netos e irmás menores de 21 anos ou incapacitados para todo traballo, que se perciba dos réximes da seguridade social e clases pasivas.
  - Prestacións por nacemento, parto ou adopción múltiple, adopción, menores a cargo e orfandade.
  - As prestacións económicas percibidas de institucións públicas con motivo do acollemento de persoas con discapacidade, maiores de 65 anos ou menores, en modalidade simple, permanente ou preadoptivo ou as equivalentes das Comunidades Autónomas.
  - Axudas económicas outorgadas por institucións públicas a persoas con discapacidade en grao igual ou superior ao 65% ou maiores de 65 anos para financiar a súa estancia en residencias ou centros de día, sempre que o resto das súas rendas non excedan do dobre do IPREM.
  - Prestacións de desemprego capitalizadas por terse constituído en autónomo.
  - Rendementos do traballo derivados de prestacións obtidas en forma de renda derivadas das aportacións ao sistema de previsión social ou patrimonio protexido, ata importe de 3 veces o IRPREM
  - **Prestacións económicas derivadas da Lei de autonomía persoal e atención á situación de dependencia**
  - **Cantidades percibidas como consecuencia de disposicións feitas da vivenda habitual por parte de persoas con gran ou severa dependencia**
  - Axudas excepcionais por danos persoais, falecemento ou incapacidade permanente como por gastos de hospitalización non cubertas por ningún sistema público, a raíz de catástrofes.(consultar)
  - **As ganancias patrimoniais derivadas da transmisión por maiores de 65 anos da súa vivenda habitual así como polas persoas que se atopen en situación de dependencia severa ou de gran dependencia conforme a Lei de promoción da autonomía persoal, inclusive na transmisión da nuda propiedade da vivenda habitual polo seu titular reservándose este o usufruto vitalicio sobre dita vivenda.**
- Adecuación do imposto ás circunstancias persoais e familiares do contribuínte

Consiste en non someter a tributación determinadas cantidades que se destinan a satisfacer necesidades básicas persoais e familiares.

É o que se denomina Mínimo persoal e familiar; que inclúe os seguintes:

- Mínimo do contribuínte: Xeral: 5.151 €, que se incrementa en 918€ se ten mais de 65 anos, ou en 1.222 € se ten máis de 75 anos.
- Mínimo por descendentes: Por cada menor de 25 anos ou con discapacidade calquera que sexa a súa idade, sempre que conviva co contribuínte, que non presente declaración de IRPF con rendementos superiores a 1800 € (autoliquidación ou borrador debidamente suscrito e confirmado), e non teña rendas anuais, excluídas as rendas exentas, superiores a 8.000 €

- Mínimo por ascendentes: Por cada un maior de 65 anos ou con discapacidade calquera que sexa a súa idade que conviva co contribuínte e non teña rendas anuais, excluídas as exentas, superiores a 8.000 €. Considerarase que conviven e dependen del, os ascendentes con discapacidade que estea internado en centros especializados. O importes sería de 918 € e se ten máis de 75 anos ascendería 1.122 € máis
  - Mínimo por discapacidade: Consistirá na suma do mínimo por discapacidade do contribuínte e do mínimo por discapacidade de ascendentes e o de descendentes. Tense en conta os datos a 31 de decembro ou no momento do falecemento do contribuínte
- Reducións por aportacións a patrimonios protexidos das persoas con discapacidade (beneficiarios e titulares persoas con discapacidade intelectual igual ou superior ao 33% ou física ou sensorial igual ou superior ao 65%)
- a) Consideración de rendementos do traballo: Está previsto que determinadas aportacións realizadas ao patrimonio protexido dunha persoa con discapacidade, sexan consideradas como rendementos do traballo para a persoa con discapacidade de titular de dito patrimonio, sempre atendendo aos seguintes límites

Quen pode obter reducións base imponible	INDIVIDUAIS	TOTAIS
<ul style="list-style-type: none"> • Persoas con relación de parentesco en liña directa ou colateral ata 3º grado inclusive • Cónxuxe da persoa con discapacidade • Quen os tivera ao seu cargo en réxime de tutela ou acollemento. 	10.000 €/anuais e polo conxunto de aportacións a distintos patrimonios.	Total reducións practicadas por todas as persoas a favor dun mesmo patrimonio protexido. 24.250 €/anuais
Aportantes suxeitos pasivos do Imposto de Sociedades, cando é un gasto deducible no imposto. É independente dos límites antes indicados.	10.000 €/anuais	
Aportacións non dinerarias	O importe da aportación computarase segundo a Lei 49/2002, de 23 de decembro 8artigo 18)	
<p>As aportacións que excedan dos límites previstos, da dereito á redución da base imponible dos catro períodos impositivos seguintes, ata esgotar, en cada un deles os importes máximos anuais de reducións. Aplicable nos supostos en que non proceda a redución por insuficiencia de base imponible. Soamente si se solicitou nas respectivas declaracións, senón, o resto das aportacións, non terán a consideración de rendementos do traballo e estará suxeito ao Imposto de Sucesións e Doazóns.</p> <p>Se a aportación a fai a persoa con discapacidade é considerada como rendimento do traballo pero non da dereito a redución.</p>		

- b) A integración dos rendementos do traballo na base impositiva da persoa con discapacidade titular do patrimonio protexido, efectuarase polo importe da suma dos rendementos e prestacións percibidas en forma de renda dos sistemas de previsión social constituídos ao seu favor, que exceda de 3 veces o IPREM (22.365,42 €)
- Deducións na cota por realizar uns determinados gastos durante o exercicio económico. En Galicia, os contribuíntes poderán aplicar as seguintes DEDUCIÓNS AUTONÓMICAS:
    - Dedución por nacemento ou adopción de fillos/as.
    - Por familia numerosa: Cando algún dos cónxuxes ou descendentes aos que lle sexa de aplicación o mínimo persoal e familiar do imposto teña un grao de discapacidade igual ou superior ao 65%, a dedución será de 500 € cando se trate de familia numerosa de categoría xeral ou 800 € cando se trate de familia numerosa de categoría especial.
    - Por coidado de fillos menores
    - Por contribuíntes con discapacidade de idade igual ou superior a 65 anos, que precisen axuda de terceiras persoas: aplícase o 10% das cantidades satisfeitas a terceiros ata un máximo de 600 €, sempre que o contribuínte non sexa usuario de residencias públicas ou concertadas da Comunidade Autónoma de Galicia ou beneficiario do cheque asistencial da Xunta.
    - Por gastos dirixidos ao uso de novas tecnoloxías en fogares galegos.
    - Por aluguer da vivenda habitual.
    - Polo fomento do autoemprego dos homes menores de 35 anos e as mulleres con independencia da idade.

Bibliografía

Circular interna nº 02/2013 da Secretaría Xeral de Política Social

Consellería de Política Social (<https://politicasocial.xunta.gal/web/portal/xantar-na-casa>).

Consellería de Sanidade (<http://www.xunta.gal/sanidade>)

Decreto 99/2014 do 24 de xullo, polo que se regula o Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal para persoas con discapacidade e/ou persoas en situación de dependencia (DOG nº 149 do 7/08/2014).

Decreto 318/2003, do 26 de xuño, polo que se regula o programa de acollemento familiar para persoas maiores e persoas con discapacidade.(DOG nº 145 do 29/07/03) Orde do 8 de xaneiro do 2004 pola que se convocan axudas económicas para o acollemento familiar de persoas maiores e persoas con discapacidade.(DOG nº 15 do 23/01/04)

Federación Alzheimer Galicia (www.fagal.org)

Lei 35/2006, de 28 de novembro do Imposto da renda de persoas físicas. Unidade de referencia: Axencia Tributaria www.aeat.es

Lei 39/2006, de 14 de decembro, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia (BOE nº299 do 15/12/2006).

Orde do 2 de xaneiro de 2012, pola que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema para a autonomía persoal e a atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa Individual e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 9, do 13 /01/2012)

Orde do 8 de xaneiro do 2004 pola que se convocan axudas económicas para o acollemento familiar de persoas maiores e persoas con discapacidade.(DOG nº 15 do 23/01/04)

Orde do 22 de xaneiro de 2009, pola que se regula o servizo de axuda no fogar (DOG nº 22 do 2/02/2009).

Orde do 28 de maio de 2013 pola que se regula a prestación ortoprotésica na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG nº 104 do 03/06/2013)

Orde do 30 de marzo de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de axudas individuais destinadas á adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal, así como á adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal, a persoas con discapacidade (DOG nº 71 do 11/04/2017)

ViveLibre (<https://vivelibre.es/>)